

Оскільки досвіду у запровадженні інституту президентства не було, можна сказати, що становлення в системі державної влади одноосібного глави держави привернуло значну увагу суспільства до інституту президента України. У даний період на порядок денний висунуто питання про роль і місце інституту президента України в системі державної влади.

Отже, зважаючи на все вищесказане, можна дійти висновку, що інститут президентства України започатковувався нестабільно і під впливом різних факторів. Важливо те, що цей інститут потрібно вдосконалювати для подальшого розвитку держави.

Література

1. Чернишевич О.В. Передумови становлення інституту президентства в Україні: історичний аспект / О.В. Чернишевич // Інтелігенція і влада. Серія : Історія. – 2015. – Вип. 32. – С. 329-342.
2. Гриневич В.В. Інститут президентства та органи місцевого самоврядування в Україні: досвід і перспективи взаємодії / В.В. Гриневич // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – № 1. – С. 178-186.
3. Актуальні проблеми конституційного права України : підручник / за заг. ред. професора Олійника А.Ю. – К. : Видавничий дім «Скіф», 2012. – 552 с.

Лук'яненко Тетяна Володимирівна
слухач магістратури

Навчально-наукового інституту
заочного навчання та підвищення кваліфікації

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Грицай І.О.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ДЕЯКІ ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ ГЕНДЕРНОГО ПАРИТЕТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Початок ХХІ століття характеризується зміцненням міжнародного співробітництва жінок в різних країнах світу, яке набуває все більш різноманітних і дієвих форм: від проведення спільних заходів з обміну досвідом та вироблення всесвітньо значущих стратегій політичної та економічної емансипації жінок до матеріальної підтримки національних жіночих рухів, які тільки заявляють про себе у політичній та соціальній сферах життєдіяльності сучасних держав. Міжнародна спільнота постійно здійснює моніторинг стану справ із забезпеченням рівних прав і можливостей. Зокрема, згідно з Індексом гендерної рівності (Gender Equality Index), що готується Світовим економічним форумом (World Economic Forum), вимірюється величина гендерного розриву (gender gap) у чотирьох важливих сферах нерівності між чоловіками

та жінками: економічна участь, рівень освіти, політичне представництво та сфера здоров'я. У 2014 році Україна за цим Індексом посідала 56 місце зі 142 досліджуваних країн [1].

У пострадянській Україні економічні та політичні реформи здійснювалися без урахування гендерного фактора. Українська влада відмовилася від проведення гендерно чутливої соціальної політики, спрямованої на захист більш вразливих категорій населення, до яких, безперечно, відносяться і жінки. Хоча в Україні за роки незалежності і був прийнятий цілий ряд законів і документів, що проголошують рівні права та можливості між чоловіками та жінками, проте президентом, урядом, парламентом та іншими органами влади для їх фактичної реалізації зроблено замало. Зокрема, не створено дієвих механізмів, що забезпечують впровадження в життя політики гендерної рівності на державному та місцевому рівнях, результатом чого стало посилення гендерної сегрегації (асиметрії) – нерівності соціальних позицій і життєвих шансів жінок і чоловіків, яка дає про себе знати, насамперед, у такій важливій сфері, як сфера політики і державного управління.

Спираючись на загальноновизнані в цивілізованому світі підходи, можна виділити такі головні форми становлення гендерного паритету у забезпеченні політичних прав і свобод людини та громадянина в Україні: 1) законодавче регулювання щодо створення рівних умов для чоловіків та жінок в процесі реалізації політичних прав і свобод людини та громадянина; 2) збалансоване представництво чоловіків та жінок в загальнонаціональних і місцевих органах влади.

Специфіка гендерної сегрегації, або гендерної нерівності в сучасній Україні проявляється в таких формах, як відсторонення жінок від сфер влади, управління, повноцінної участі в політиці. Водночас слід констатувати, що протягом останніх років в українському суспільстві відбуваються суттєві зміни в осмисленні та легітимації гендерних відносин, постійно робляться кроки із запровадження інституційного механізму забезпечення гендерної рівності. Успішне впровадження і регулювання гендерних відносин у суспільстві передбачає утвердження цінності гендерної рівності як у суспільстві загалом, так і різних його інституціях зокрема. Це, насамперед, недопущення гендерної дискримінації, забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень (у першу чергу, у сфері політики та загалом на ринку праці), забезпечення рівних можливостей для жінок і чоловіків щодо поєднання професійних і сімейних обов'язків, унеможливлення проявів гендерного насильства тощо [2, с. 5].

Для успішного запровадження гендерної рівності необхідна синергія зусиль різних суб'єктів процесу впровадження політики гендерної рівності. Зокрема, слід взяти до уваги вплив на рівні інституцій політики і держави – прийняття політичних рішень (так звана дія «зверху»), на рівні громадських ініціатив (представлених, передусім, жіночим і правозахисним рухом – так звана дія «знизу»), на рівні інституцій освіти і науки (виховання культури ге-

ндерної рівності на рівні засобів масової інформації). І надзвичайно важливим є не лише вплив кожного суб'єкта окремо чи групи суб'єктів, а налагодження зв'язків між ними.

Відповідно до розпорядження КМУ «Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року», необхідно проводити фахові соціологічні та статистичні дослідження на гендерну і загалом антидискримінаційну тематику, які на даний час здійснюються переважно на замовлення міжнародних організацій чи громадського сектору, що унеможливорює виконання обґрунтованих висновків щодо становища жінок і чоловіків, та вжити заходів для корегування ситуації із рівністю прав та можливостей обох статей.

Міністерству освіти і науки України слід запровадити у шкільну програму обов'язковий курс стосовно прав і обов'язків людини та громадянина, в якій включити питання гендерної рівності та попередження насильства в сім'ї.

Політичним партіям необхідно ввести питання забезпечення гендерної рівності в українському суспільстві до програм партій; сприяти створенню жіночих фракцій при партіях.

Неурядовим організаціям з метою здійснення більш ефективного впливу «знизу» на органи влади, жіночим, правозахисним організаціям слід об'єднатись задля спільної мети – лобювання більшої участі жінок у політиці.

До головних форм становлення гендерного паритету у забезпеченні політичних прав і свобод людини та громадянина в Україні можна віднести: 1) законодавче регулювання щодо створення рівних умов для чоловіків та жінок в процесі реалізації політичних прав і свобод людини та громадянина; 2) збалансоване представництво чоловіків та жінок в загальнонаціональних та місцевих органах влади.

Література

1. Human Development Report, Gender Equality Index, UNDP [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdr.undp.org/en/statistics>.
2. Марценюк Т.О. Жінки в українській політиці : виклики і перспективи змін / Тамара Марценюк. – Київ : Міжнародний центр перспективних досліджень, 2015. – 35 с.
3. О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины (относительно обеспечения равных прав и возможностей женщин и мужчин в избирательном процессе [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ОН14G00A.html.